

REDACȚIA

Dacă prezența-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe săptămână .. 24 cor.

Pe jumătate an .. 12

Pe 1 lună .. 2

N-ă de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numărul de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Dacă Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un gir-garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

LICEUL DIN CARANSEBEȘ.

La Caransebeș se va înființa, poate chiar în anul școlar viitor un liceu. Firește un liceu românesc, veți zice. Vă înșelați, liceul are să fie unguresc, numai banii vor fi bani românești. Românești prin locurile și plaiurile al căror produs sunt, prin oamenii cari îi dau și mai ales, și mai dureros, prin multul sânge românesc al cărui răsplată sărăcăcioasă sunt.

Ce privesc dureroasă! În vreme-ce la Brad se adună ban cu ban, fărâmată cu fărâmată cu o stăruință îndârjită și sfântă mijloacele pentru complectarea liceului românesc de acolo, la Caransebeș se va înființa unul întreg și nou dintr'odată, dar unul unguresc cu mijloace românești. Ce contrast, ce coincidență de bucurie și de durere în același timp!

Și ceea-ce-i mai trist, este că suntem în situația ciudată de-a trebui să convingem pe niște români cu sentimente bune românești cari însă doresc—un liceu unguresc.

Hotărârea reprezentanței comunității de avere din Caransebeș este simptomatică pentru o întreagă stare de lucruri, pentru o întreagă fază, fază de dezvoltare națională în care trăim. Ea se poate numi cu două cuvinte epoca sentimentului național și a culturii străine. Numai într'o astfel de epocă se putea ca niște români să nu înțeleagă marea primejdie a unui liceu străin în sinul lor ridicat, în parte mare cu concursul lor.

Școlile ungurești ne-au dat pe românii cei mai buni, și nici un român nu se perde în ele. De câte-ori nu se aude »argumentul« acesta! El este spus totdeauna în ton triumfător cu aerul unui argument irezistibil. Dl avocat Ionescu (într'un recent articol al d-săle în ziarul acesta) care-i un bun român, de vreme-ce oferă 10,000 de cor. pentru un liceu românesc »dacă s'ar putea«, încă îl aduce spunând că trei deputați actuali ai Carașului au eșit din liceul unguresc din Lugoj.

Înainte de a-l admite chiar, să ni-se dea voie să punem acest argument la îndoială. Cine argumentează cu el se gândește numai la românii cari nu s'au pierdut prin școlile ungurești — ceace a ajuns să nu mai fie un merit mare — nu se gândește la românii cari, din fericire mai puțini, se perd și s'au pierdut, căci sunt fără îndoială și de-aceștia. Liceele ungurești din Sighet, din Sătmăr, Șimleu, Oradea-mare, Dej, Gherla, Arad, Cluj, Timișoara, Seghedin, Hódmező-Vásárhely, Dobrișin, etc., cred că nu ni dau pe toți românii înapoi pe cari îi supun curei lor radicale de maghiarizare. În Seghedin au fost anul trecut 93 de elevi români la școlile secundare de acolo — imi spunea un preot care le ieră catichet. Oare aceștia eșii din ele, se vor întoarce toți la noi? Nu cred. Deci teza nu-i tocmai așa de irezistibilă.

Dar să admitem: nici un român nu se pierde în școlile străine. Nu sunt ele totuși o mare primejdie? Ce-i drept, oamenii cu școală și cu cultură străină nu văd, nu simt primejdia asta. Tocmai aici rezidă răul. Școala străină a stins din ei acest fel de românism.

După 60 de ani de viață petrecută supt înrîurirea școlii străine am ajuns să avem o clasă de cărturari cu o fizionomie intelectuală pocită, hibridă. Cei mai mulți dintre noi știu mai bine ungurește sau nemțește decât românește, vorbesc românește într'un chip execrabil. Ideile și simțirile lor cele mai alese, mai adânci și mai puternice se îmbracă, fără ca ei să-și dea seama, în haină străină. Elementele culturii lor sunt culese din impresiile, din lectura străină, cunoștințele multe-puține, solide sau șubrede sunt trecute prin prizmă străină. În astfel de împrejurări, se poate ca partea cea mai prețioasă și mai intimă a lor, gândirea și simțirea lor să nu fie atinsă și prefăcută de duhul străin al culturii lor? Nimeni nu îndrăznește să afirme lucru! acesta.

Când ne întâlnim cu un român din regat, avem o surpriză ciudată. Observăm tot mai mult că nu ne înțelegem, nu ne potrivim cu gândirea lor. Vorbim »aceiaș« limbă și pare-că totuși ea este alta la fiecare dintre noi, suntem din acelaș neam și totuși ni-se pare că suntem străini unul de altul.

Dimpotrivă, când vorbim cu un »străin«, nici o nepotrivire, nici o pedică nu rezultă în cursul conversației — ne înțelegem perfect, par-că sufletele noastre se apropie unul de altul și sunt înrudite. Să te înțelegi și să te potrivești mai bine cu un străin decât cu un român, oare nu-i grozav? Nu-i înfiorător să vezi cum între sufletul tău și al străinului este punte pe cari ori-când treci lezne, iar între tine și alt român este o prăpastie? Iată ce va să zică cultura străină. Ea înleznește trecerea dela sufletul tău la cel străin, ea te leagă cu legături tot mai multe și mai strânse de el, de felul lui de a fi și taie, rupe firele cu cari te-a legat firea de oamenii de acelaș sânge.

Procesul acesta se săvârșește pe nesimțite. Te crezi încă român și nu mai ești român cu adevărat.

Ea produce o dezbinare lăuntrică între cultura ta și sentimentul tău național. Ea sădește în tine două suflete, unul teoretic cel românesc, și altul străin care-i real. Trăești într'o cumplită amăgire, crezând că ești al al tău și stăpân pe tine, în vreme ce altul te stăpânește, altul te fură pe nesimțite. Căci conștiința națională plutește la suprafața conștientului, în vreme ce cultura străină își are rădăcina în adâncurile tainice ale înconștientului necontrolabil. Este o luptă stridă care se dă în aceste două elemente cari se exclud și din cari fiecare caută să te cucerească întreg pentru sine.

Cum se va isprăvi acest conflict care se petrece în noi dar fără știrea noastră?

Care va fi mai tare din cei doi dușmani

ce se luptă? Răspunsul, este lezne de găsit. Trăind succesiv mai multe generații supt înrîurirea culturii străine, fondul românesc al sufletului nostru va scade tot mai mult, și se va stinge în mod necesar. Cultura străină fiind mai puternică, în cele din urmă ne va cuceri și ne va deznaționaliza cu desăvârșire.

Văd gesturi și semne de îndoială. Și totuși sunt atât de multe semnele cari dovedesc toate că, înaintăm încet și necurmat pe calea acestei evoluții. Avem și acum în unele părți un număr oare-care de persoane de-ale căror sentimente românești nu ne îndoim, dar cari prin limba pe care-o vorbesc mai bine, deci și mai mult și mai bucuros, prin modul lor de gândire absolut străin, prin înclinări și apucături, nu mai sunt decât niște români teoretici, dacă mi-se iartă vorba asta.

Ei formează avangarda acestei caravane al cărei gros îl facem noi ceilalți, în vreme-ce-avangarda, țărâtimea noastră, se urnește încet încă. Când mai încet, când mai repede, cu popasuri și cu întâzieri, fără să știm, fără să vrem, ne mișcăm cu toții înspre acea țintă finală: desnaționalizarea.

Chiar dacă nu s-ar perde, ce ne-ăr mai folosi atunci sentimentul național? Cei mai folosește poporului irlandez sentimentul național, acum când și-a pierdut limba și firea, anglizându-se afară de 4—50%.

Într'un articol admirabil de conciz dar plin de idei, dl Iuliu Maniu spune că dreptul de existență și dezvoltare națională al fiecărui popor îl formează nota aceea nouă specifică și originală a sa pe care o reprezintă în marea bogăție și varietate de culori și forme naționale ale istoriei. Cultura străină stinge s'au cel puțin falsifică această notă proprie, a noastră. Când o vom pierde, atunci ne vom pierde orice titlu de drept pentru a exista ca națiune deosebită în fața istoriei.

A fost inevitabil de-a intra în discuția acestor probleme. Oricât de depărtate par ele de chestiunea unui liceu în Caransebeș, ele se înlănțuiesc totuși.

Liceul unguresc de-acolo ar forma un nou izvor de cultură străină pentru noi, un nou focar dela care ar pleca raze de străinism într'un ținut atât de românesc.

Poate nici un liceu străin nu ar avea un procent mai mare de elevi români ca el. Nu este o primejdie pentru noi? Puține ținuturi au o nevoie de o școală secundară românească, de cultură românească în măsură mai mare ca tocmai Bănătul. Coflul acesta de românism este poate cel mai mult decât oricare altul, ținutul sentimentului verde, neaș românesc, dar al culturii străine. Nicăiri poate contrastul dintre aceste două nu-i așa mare ca aici. Dovadă Carașul care ne-a dat 4 deputați români și ne va da cu ajutorul lui Dumnezeu și pe al cincilea și dovadă limba românească pe care-o vorbesc intelectualii români din Bănat.

Di avocat Ionescu plin de o sinceră năvitate ne întreabă dacă un liceu unguesc ar fi atât de primejdios pentru Caransebeș? Cred că a găsit răspunsul. Și mai adăugăm: un liceu românesc este de-o valoare mai mare pentru Caraș și pentru tot Bănatul decât 15—20 de mandate cucerite.

D-Voastră cari ați luptat cu atâta îndârjire pentru cucerirea lor, cari ați vărsat și sângele Dv. pentru un singur mandat, aveți datoria de-a face *totul, absolut totul* pentru a obține un liceu românesc, ori cât de târziu. Mandatele românești cucerite întăresc sentimentul național al Dv., un liceu românesc vă va întări *cultura Dv.*

Sentimentul național ori cât de puternic, nu vă va împiedeca maghiarizarea, cultura națională o face cu neputință chiar și peste o mie de ani. În țara noastră sunt români cu caracterul și limba națională dar fără sentimentul național dezvoltat, ca bunăoară în Maramurăș, în Bihor etc. și sunt români cari au sentimentul dar fără limbă și naționalitate ca în Treiscaune și Ciuc. Ce credeți pe cari îi putem câștiga sau recâștiga dintre ei? Răspunsul îl găsiți singuri ușor. Vreți să ajungem deci ca cei din Treiscaune cari adesea strigă cu mândrie: «Oláh vagyok!» dar sunt pierduți fără nădejde!

Datoria Caransebeșenilor nu poate fi decât de-a urni și pietrele pentru un liceu românesc.

Mai întâi vor trebui să apeleze la deputații noștri cari ar fi de dorit să dea mai mult interes acestui lucru și cari ne pare că au scăpat până acuma chiar vre-o două prilejuri în cari sunetm convinși că ar fi putut să obție aceasta. Când avem oameni de inimă cari făgăduesc sume ca dl Ionescu pentru scopul acesta, clubul național nu poate rămânea în urma lor. Cât ar fi de frumos ca, trecând dela cuvinte la fapte, deputații noștri să aducă alegătorilor lor primul dar smuls șovinismului: *un liceu românesc în Caransebeș!*

Trebue numai voință stăruitoare, energică, neînfrântă și se va putea!

Interpelațiune neplăcută. Am anunțat ieri în raportul nostru despre ședința Camerii, că presidentul Rakovszky prin un truc a făcut să-și pearză interpelații dreptul la interpelările pe cari le anunțaseră. A pus adică interpelările mai iute la ordinea de zi, atunci când nici unul dintre interpelanți nu era în Cameră. Reese acum că corifeul popular a avut și motive particulare de a recurge la acest truc. Erau adică două interpelări anunțate, una a poporalului *Szmrecsányi György* în afacerea agitației presei slovace, alta a naționalistului *Skicsák Ferencz* în afacerea agitației presei clericale slovace. *Skicsák* a spus pe culuarul, că va desvălui toate manoperile clericilor pintre slovaci, pactul lor cu naționalistii și perfidia dovedită în jurul acestui pact. Era prospect de o senzație usturătoare pentru populari, căreia i-a pus în chipul acesta capăt vicelanul corifeu kossuthist.

Puși sub acuză, Senatul de acuză al tribunalului din Oradea-mare a respins recursul dlor Sever Bocu și Ioan V. Nițescu, dat împotriva pornirii cercetării pentru articolul »La temniță« scris de dl Nițescu.

Baraca troznește. Se pare că afacerea *Polónyi* departe de a se fi încheiat, continuă a produce în sânul coaliției incidente neplăcute. Astfel a fost și cel din ședința de Vineri a Dietei, când în chestia *Lengyel*, unii dintre coaliție au votat într'un fel, alții într'alt fel.

Dar să dăm cuvântul semioficiosului kossuthist »Magyarország« (dela 9 c.) care scrie:

»Atunci s'a întâmplat incidentul care poate da prilej și la neînțelegeri și ce d'asemeni a fost obiectul unor viui pertractări. Conte *Andrássy Gyula* și aderenții săi au votat până la unul cu *Lengyel Zoltán* și democrații. *Kossuth Ferencz* și aderenții săi, cari erau de față, au votat contrar.

»Situația se putea explica rău nu numai ca formă și ea de fapt a lăsat nedumeriri și în suflete».

De unde rezultă că baraca domnilor din coaliție troznește.

D'am vedea-o căzând grămadă.

Din România.

M. Sa Regina va onora cu prezența Sa reprezentatiunea de gală ce se dă Duminecă seara, 28 c., la Teatrul Național, în beneficiul »Sindicatului ziaristilor«.

Se va reprezenta, după cum se știe »Vlaicu-Vodă«.

Mai toate lojile de jos au fost deja reținute de înalta societate din Capitală.

Ministrul Dissescu la Iași. Dl C. G. Dissescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, a sosit la Iași, Marți dimineața, cu trenul de 8 ore și 30 de min.

Ministrul a fost primit la gară de un public foarte numeros.

Dl Lascar, primarul orașului, a rostit câteva cuvinte de bună sosire, la care a răspuns dl Dissescu, că se simte fericit a se vedea în Iași, orașul care i-a lăsat întotdeauna cea mai bună impresiune.

Dimineața, dl Dissescu, însoțit de dl dr. Hurmuzescu, secretarul general al ministrului de culte, a vizitat liceul-internat, școala primară și școala de menaj, rămânând peste tot locul mulțumit de cele constatate.

După amiazi a vizitat liceul național.

Seara la orele 6 dl Dissescu, însoțit de dl Bădărău, s'a dus la clubul conservator, unde au fost primiți cu ovațiuni entuziaste.

Dl Dissescu, după ce s'a întreținut cu membrii partidului, a rostit o cuvântare care a făcut multă impresie asupra ascultătorilor.

Apoi dl deputat *Ghibănescu*, urcându-se la tribună, spune că prezența dlui Dissescu este o sărbătoare dublă pentru Iași, deoarece d-sa pune multă grijă în protejarea Universității din Iași.

Dl ministru Dissescu răspunde zicând:

»Plec de aici și mai încântat pentru buna impresie ce mi-a făcut Iașul.

»Imi plac oamenii, cari luptă și cu idea și cu persoana lor, pentru idealul politic, și mă simt fericit a vedea în clubul din Iași astfel de oameni cari luptă cu inima pentru ideile și faptele frumoase«.

Dnii Dissescu și Bădărău, au mai rămas câteva timp la club, fiind sărbătoriți de un foarte numeros public.

La orele 7 a avut loc în saloanele hotelului »Traian« un mare banchet dat în onoarea dlui Dissescu.

Dl Bădărău fiind în doliu n'a putut participa. La șampanie a toastat dl A. Xenopol, arătând meritele dlui Dissescu.

Răspunde dl Dissescu, arătând superioritatea Moldovei și datorii pe cari le are țara către dânsa.

Discursul ministrului a fost primit cu cele mai entuziaste ovațiuni.

La orele 11 și jumătate banchetul a luat sfârșit.

Audiență. Dl I. Procopiu, președintele activ al »Sindicatului ziaristilor«, a fost primit în audiență

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Basme pentru oameni mari.

De Augusta Rubenescu.

I.

Inima de mamă.

Satana a spart oglinda magică din basme, în care tot ce e frumos, bun și nobil s'a micșorat și s'a făcut nevăzut, iar tot ce e urât, rău și ignobil s'a reflectat monstruos mărit de mii de ori.

Oglinda s'a împrăștiat în milioane de cioburi, pe cari furtuna pe aripele ei negre, le-a dus cu sine pe pământ.

Cădeau, cădeau cioburile de sticlă, fine ca o respirație și au intrat în ochii multor oameni.

Pe pământ au provocat o încălceală urâtă și Satana zimbea cu mulțumire. Iși luă pe umeri o manta urâtă cu pelerină mare, a cărei glugă cu ciucuri o trase pe capul lui încălțit și pe un nor dantelat, se scobară pe vârful unui munte, iar de acolo făcu o plimbare între oameni. Voia să se delecteze în efectul faptului mișelesc și le vorbi pe rând tuturor aceluia, în ochii cărora a văzut sclipind bucățica de oglindă.

Așa recunosc pe juzii, cari fără 'ndurare condamnă pe cei vinovați, fiindcă nu vedeau împrejurările atenuante, cari i-ar fi făcut mai blânzi. Recunosc pe artiștii, cari compuneau monștrii, și 'n tablourile lor preamăreau urâtul și schi-

monositul, atât în scris, cât și în pictură; savanți, cari negându-și trecutul, umpleau sufletele tinerilor cu învățături false; muncitori, cari în vecinică beție umblau pe calea desfrăului și a păcatului; puternici, cari își pierduseră încrederea în sfinții lor, nu vedeau în ei decât lăcomia, intriga, egoismul și servilismul; îndrăgostiți, în inima cărora, după recunoașterea slăbiciunilor reciproce, nu mai rămase decât disprețul, indiferența sau ura.

Satana ridea și-și dădu capul pe spate cu încredere.

— Nu e muritor — își gândi el — care să nu fie vrăjtit de oglinda mea.

Atunci se întâlni cu o femeie, al cărei păr negru era nins de vremuri și fața ei trandafirică se vestejise de lacrimi. În ochii ei triști sclipi sfărșurile de oglindă și satana o întrebă vicelan cu satisfacție:

— Unde te duci tu femeie sărmană?

Femeea răspunde liniștit:

— La fiul meu, care e bolnav.

Satana rise mulțumit.

— Fiul tău e un monstru, ființă mai urâtă decât el, nici nu cunosc.

Femeea tăcu.

— Sau poate îl găsești frumos? — întrebă Satana cu batjocură provocătoare.

— Nu, — răspuse femeea — dar asta nu face nimic, fața e și așa numai haina trecătoare a sufletului.

— Ah, nici în privința aceasta nu e nimic de admirat, zise cu năcaz Satana. Nu vezi că fiul tău e meschin, laș și mincinos?

— Văd și mă doare.

— E un păgân, ateist și destrăbălat.

— E așa, fiindcă suferința nu i-a inobilizat sufletul.

— Și-a denegat pe Dumnezeu.

— Mă voi ruga pentru el.

— A zdrobit inima unei fete care-l iubi.

— O voiu mângâia pe aceea fată.

Satana se uită la femeie cu ochii schinteietori de furie.

— Tu creatură proastă — găfăi cu furie selbatică — nu vezi, că interesul și aviditatea cât de mult aprinde flacăra urei în inima fiului tău? Nu vezi că această ură e îndreptată spre tine? Și nu vezi ce planuri criminale își făurește în gând, pentruca să poată ajunge cât mai curând la moștenire?

Femeea își ridică încet ochii uzi de lacrimi, spre Satana.

— Văd — răspuse femeea cu liniște — dar văd și aceea că fruntea îi-e inundată de sudori ferbinți, și cine le va șterge? Cura îi-e arsă de friguri și cine îi va da o beătură răcoritoare? Pe capul lui tremurător, nu e învelitoare, cine-l va acoperi? Eu voiu intra la el, e fiul meu.

Cu acestea întoarse spatele lui Satana și intră. Satana își trase mânios gluga pe ochi, încăleca pe norul înaintea căruia alergă furtuna, și părăsi pământul.

Când sosit acasă, își deschise notițul mare, pe una din fețele acestuia era scris cu litere de foc: Cu ce se poate pune stavilă?

Pe prima pagină lângă »inima de mamă« scrie:

— Cu nimic.

Marti, la oarele 6 și jumătate d. a., de către M. Sa Regina, prezidenta de onoare a »Sindicatului.

Intrunire. La intrunirea partidului național-liberal de Duminecă, 28 Ianuarie, vor lua cuvântul, între alții dnii Pherekyde, Toma Stelian, dr. Radovici, G. Panu, C. I. Niculescu și Dimitrie I. Ghica.

Serata dela Palatul Regal. Joui a fost prima serată dansantă de anul acesta, la palatul regal. Au luat parte peste 250 de invitați și numeroși dintre bărbații noștri politici, cari nu avuseseră ocazie se vadă pe M. Sa Regele, după însănătoșirea sa, au ținut să aziste, la această serată.

Toți acești bărbați politici s'au putut convinge că Suveranul este în deplină sănătate.

Adevărul este, că aseară M. Sa Regele a fost foarte bine dispus. Pe fața sa, se putea citi adâncă mulțumire sufletească, de a se regăsi, după o atât de îndelungată absență în mijlocul bărbaților devotați, pe cari boala sa îi îngrijise atât de mult.

Intrat în bal, la ora 10, M. Sa Regele a rămas până la ora 1 după miezul nopții, când s'a retras, având aerul de a regreta că părăsește serata atât de degrabă.

Scrisoare din Budapesta.

II.

Dar se poate oare o mare petrecere românească în Budapesta? și are ea rost?

Pentru o mare petrecere românească aici, trebuie mult public ales. Aici în Budapesta nu avem acest public numeros românesc și chiar și puținele familii ale coloniei românești au fost totdeauna greu și în număr necomplet de mobilizate.

Rămân deci două feluri de a aduna publicul acesta, sau aducându-l din provincie sau invitându-se și străinii din Budapesta.

Articolul *Lugojancei* din »Tribuna« a arătat foarte clar că concursul provinciei românești, ar fi o jertfă prea mare pentru noi (presupunându-se că s'ar găsi cele o sută de familii românești cu dare de mână, cari să fie dispuse să facă cheltuiala asta) și concentrarea ei într'un centru străin și dușmănos nouă, nu ar avea rost.

Modalitatea a doua, concursul străinilor, trebuie respinsă din considerații naționale. Amestecul și contactul social cu străinii poate fi primejdios pentru mulți dintre studenții noștri.

Este drept că primejdia asta nu există la toți tinerii și nu există în măsură egală la cei primejduiți. Dar este lucru neîndoios, că o parte dintre ei, prin creșterea, prin cultura și prin gândirea lor în mod inconștient, sunt predispuși de a rezista mai puțin ispitelor unei societăți culte, bogate și strălucite, cum este societatea ungurească din capitală. Și este destul ca un procent mai mic de tineri să ni-se piardă prin contactul cu străinii.

Admit un lucru. Creșterea fetelor noastre din multe orașe ale Ardealului este atât de greșită, încât ele ar merita să fie boicotate de candidații noștri de însurătoare.

Dar în împrejurările noastre, izolarea socială de străini este arma noastră cea mai puternică menită de a ne feri de desnaționalizare. La o societate atât de slabă ca număr, ca bogăție și ca cultură românească, cum este a noastră, amestecul social ar echivala cu pierirea noastră. Dacă în multe orașe, bunăoară în Cluj, Timișoara, Arad, Oradea-mare etc., nu s'a putut forma o clasă de mijloc românească, pricina de căpetenie a fost contactul cu străinii. Repet, izolarea socială este suprema poruncă națională pentru noi și în împrejurările de aici din capitală, ea se impune îndoit. Lipsa ei a făcut ca familiile macedo-românești ale capitalei să fie azi pierdute pentru noi, și este aproape

imposibil pentru o familie românească în Budapesta ca ea să-și păstreze caracterul românesc dincolo de a treia sau a patra generație.

Care-i rezultatul deci? O petrecere mare și curat românească este imposibilă aici.

Comitetul petrecerei a înțeles aceasta. El a căutat să facă o combinație între cele două modalități arătate mai sus. El a invitat provincia românească, dar prevăzând numărul prea mic de participanți, a hotărât să alege și la participarea străinilor. Deci cum este mai rău. Cum se vor simți familiile românești, venite din provincie, între numărurile familiilor ungurești din capitală și vice-versa? Ar fi un amestec, o combinație nu se poate mai nefirească a două elemente, cât se poate de părtate ca gândire, ca simțire și ca fire. Unitatea cea mai intimă, unitatea atmosferei morale care-i dă fie-cărei petreceri timbrul ei propriu, s'ar stingheri și s'ar perde cu desăvârșire.

Mai mult chiar, elementul unguresc ar primejdui caracterul românesc al petrecerii. Deși progresul ei, atât producțiunea cât și dansurile vor fi românești, limba de conversație ar fi în mare parte ungurească. Și oare am putea să refuzăm pe niște oaspeți invitați de noi, ca să se cânte și să se joace un »csárdás«.

Ar fi o lipsă de cea mai elementară bună cuviință și politeță. Iată deci unde ajungem în mod necesar, invitând pe străini: *ar trebui să renunțăm la caracterul pur românesc al petrecerii.*

Ar fi însă foarte greșit și nedrept, dacă cineva s'ar îndoii de buna credință și intențiile curate românești ale organizatorilor. »Tribuna« încă nu s'a îndoit de lucrul acesta în cele două articole dintâi. Dar alaltăieri a apărut în ea o notiță, care afirmă că d-nii deputați reprobă petrecerea fiind făcută de unii domni din Budapesta cu gândul de a se organiza un fel de *înfrățire română-ungurească.*

Vă asigur că informația Dv. este greșită și face o mare nedreptate celor cari cu gânduri bune au vrut să facă un lucru bun deși cu mijloace nepotrivite.

Dupăcum ați prezentat Dv. afacerea, ea are aparența, că este o inscenare a câtorva români stabiliți în Budapesta, cari slăbiți în sentimentele lor românești prin viața în capitală, ar încerca o înfrățire cu ungurii și ar întrebuița-o ca unealtă politică pentru a dezminți atitudinea deputaților noștri în Cameră. Repet, că s'ar face o nedreptate gravă acestor oameni cinstiți și buni români.

Inițiatorii petrecerii sunt aceiași tineri, cari au făcut și petrecerea românească din anul trecut și scopul lor a fost nu se poate mai laudabil: de a aduna pe tinerii români din Budapesta într'un mănunchiu la o seară de muzică și petrecere românească și de a realiza în același timp un profit destinat societății studențești »Petru Maior«, care adesea are de luptat cu multe neajunsuri financiare. Așa anul trecut petrecerea organizată de aceiași oameni a dat pe seama societății frumosul venit de *peste o mie de coroane.*

Atunci însă s'a făcut prima greșală. După propunerea unui domn dintre organizatori, român bun și având multe relațiuni cu cea mai bună societate ungurească din capitală, au fost invitate mai multe familii ungurești cu domnișoarele. Atunci deja, petrecerea de altcuntru frumoasă și izbutită pe deplin, a avut însă un caracter pestreț.

Greșeala odată făcută nu a rămas izolată. Văzându-se izbânda frumoasă a acestei petreceri, anul acesta s'a crezut că se va putea face și mai mult. Cum se știe, s'a constituit un comitet provizor menit se pregătească petrecerea. Și aici s'au făcut, fără rea-credință și fără a se observa, două greșeli. Mai întâi nu s'a protestat de cătră tineri împotriva intenției de-a se invita iarăși câte-va familii ungurești, crezându-se că ele nu vor jigni caracterul românesc al petrecerii, și al doilea s'a adoptat ideia îndrăzneală a unui domn mai în vârstă de-a se face un *cabaret* sau, cum s'a modificat pe urmă numele, o *șezătoare românească* în Budapesta.

Asfel pe nesimțite comitetul pregătitor a apucat calea cătră o jintă primejdioasă, pe care nu o

prevedea și pe care nu o dorea nici decum. A fost ca o pantă pe carea lunecam fără să știm și fără să vrem. Hotărînd mai întâi de-a invita pe cei câți-va străini, s'a născut dorința de-a-le impune cu o reprezentare, care să-i uimească și să le dea o idee despre ce au și ce pot românii, șezătoarea românească, cu costumuri, cu muzică și cu jocuri românești. Iar hotărîndu-se o petrecere mare, trebuiau invitați străini mai mulți, ne-fiind publicul românesc de-ajuns.

În cele din urmă însă au observat mai mulți tineri calea greșită pe care apucăm.

Așa subsemnatul a protestat la constituirea definitivă a comitetului ca să se invite nu numai dansatoare, dar chiar și dansatori străini, aceasta însemnând desnaționalizarea definitivă a petrecerii.

Mai întâiu însă »Tribuna«, simțind din depărtare că un admirabil instinct primejdia, a semnalat calea greșită pe care s'a apucat.

Se poate spune, că articolele ei au deschis nu numai ochii lumii, ci și ochii noștri. În câteva zile dela constituirea comitetului încoace, s'a petrecut o schimbare complectă în sinul tinerimii și chiar și în gândul aranșatorilor. Toți văd acuma că s'a greșit și toți au intenția cea mai bună de a repara greșala.

Duminecă se va întruni comitetul organizator din nou, pentru a reveni asupra planurilor de până acuma și pentru a lua o nouă hotărîre. Schimbarea aceasta a fost determinată în mare parte și prin atitudinea dlui deputat dr. Alex. Vaida. Dânsul s'a declarat în mod categoric *contra* acestei petreceri, care poate de o parte să piardă caracterul românesc și pe de altă parte reclamă participărilor din provincie jertfe, cari n'au rost și nu sunt în proporție cu rezultatul (după-cum s'a spus și în »Tribuna«). Nu cred însă ca Dsa să fie în *contra ori-cărei petreceri, ori-cât de românești* în Budapesta.

Dimpotrivă, petrecerea *va trebui* să se organizeze, căci ea este o *necesitate*. Cei aproape două sute de tineri și familiile românești, cari trăiesc în Budapesta, trebuiesc întrunite la viața socială românească pentru a nu se pierde. Condamnându-se orice petrecere românească aici în Budapesta, am cădea în extremul opus unei petreceri, româno-ungurești. Ba îndrăznesc să afirm că încetarea ori căror petreceri românești aici este o primejdie și mai mare. Studențimea în parte mare ar intra în cercurile și petrecerile curat ungurești, unde nu mai este scăpare. Căci crum vreți ca niște români tineri să se lipsească timp de 4—5 ani de zile în vrâsta lor cea mai frumoasă de orice viață socială? Suntem tineri și tinerețea cere drepturile ei ce nu se pot refuza. Nu este o jertfă destul de mare că petrecem epoca cea mai frumoasă a tinereții noastre, departe de românism și de viața românească? Efectele morale ale acestei stări de lucruri ar fi funeste și nu s'ar putea calcula. Societatea românească în Budapesta nefiind destul de numeroasă pentru a da contingentul necesar unei petreceri românești mai mărișoare și izbutite, nu va fi rău de-a se apela participarea la câteva familii, românești pentru cari jertfa aceasta nu ar fi în disproporție cu darea lor de mână. S'au anunțat chiar mai multe domnișoare din provincie și este de dorit ca ele să nu-și schimbe gândul. Tinerimea le va fi mulțumitoare pentru acest concurs și credem, că ele vor duce niște amintiri plăcute de-aceia.

Deci comitetul petrecerii să nu se descurajeze. El să revie asupra planului fără a-l părăsi cu totul. Proporțiile petrecerii trebuiesc reduse, dar petrecerea va trebui să se facă, mai mică, dar românească și îi dorim *acestei* petreceri tot succesul!

Correspondentul.

Vederile corespondentului, poate e de prisos a o mai și spune, au deplina noastră aprobare. Dar noi n'am combătut ținerea ori-cărei petreceri în Budapesta, ci am combătut agitația unei mari concentrări românești în orașul, cu care nimic comun sufletește nu ne leagă. Că domni din comitet n'au înțeles rațiunea atitudinii noastre, asta

-nainte de dejun,
dacă beai un jumătate de pocal
de apă amară

Igmándi

al lui Schmidthauer, stomacul neregulat îi aduce
în ordinu în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbenare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Co-candee se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fill., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară.

dacă dovedește ceva este justificarea mai mult a punctului nostru de vedere.

Incolo regretăm conflictul, în care ni-a adus simțul nostru de datorie, cu susceptibilitatea unor domni, pe cari nici nu-i cunoaștem pe bună cale, cu atât mai departe a fost de noi intenția să-l atingem. Puși însă în fața acestui conflict, natural, că a trebuit să preferim acest sacrificiu: supărarea lor.

Informația noastră a treia am luat-o dintr'un izvor, în care nu ni era iertat să dubităm. Ne face însă și nouă și suntem siguri și informatorului nostru numai o plăcere putând, după informațiile corespondentului nostru, să o retractăm. O spunem însă din nou și pentru eventualitatea aceasta cerem înaintea scuzelor onorabilului comitet, că pentru o petrecere care n'ar fi curat românească chiar păstrându-și proporțiile locale, noi vom advertiza din nou lumea românească să se fie departe de ea.

Cât pentru cei ce au venit cu invective la adresa »Tribunei«, vai Doamne! ce-ar fi de lumea asta, dacă n'ar fi și flecari în ea.

Afaceri culturale.

O INJURIE.

Reflexiuni de Dr. George Ciuhandu.

Sub acest raport adecă, de a da și pe terenul cultural-literar ceea-ce cere sufletul omenesc pentru cultivarea sa, de a echilibra prestațiunile culturale-literare de azi la noi cu scopul de a promova cultura noastră în toate direcțiile vieții noastre ca să nu devină ea o cultură profesională, unilaterală, — sub acest raport, zic, »Revista teologică« nu numai că are titlu la viață, ci e și de o necesitate simțită, mai ales când, iată ne și la noi se ivesc condeie cari, sub cuvântul științei și luminei veacului, ar trage dungă peste cele sfinte, girându-se altfel de »iubitori de biserică«.

Ei, dar asta nu merge. Cine ține la biserică, să-l respecte toate credințele și toate instituțiile, dela cea dintâi teză până la cea din urmă. Ori de nu are cineva pentru ele respect în temeiul convingerii sale sufletești, nu le bagatelizeze pe câtă vreme un neam întreg ține la ele; nici le tracteze așa de sus, cu atâta aier de competentă.

Biserica, cu toate principiile sale de credință și cu toate instituțiile sale, încă e un factor cultural. Si, durere, la noi nu s'a putut afirma biserica până acum în măsură mai mare pe terenul cultural fiind d'abia de puțină vreme stăpână pe sine, așa că azi — în urma preocupărilor timpului, unilaterale, importate la noi, de a eschide din domeniul culturii tot ce aparține credinței și moralei — cultura profană crește în capul credințelor și instituțiilor bisericii. Biserica deci încă are să-și facă datoria culturală, pentru că biserica încă și are rostul său în cultură.

A face afront acestui rost al bisericii de a-și profesa și cultiva credințele, instituțiile și tradițiile sale, nu înseamnă numai o pornire subiectivă contra persoanelor, car se angajază a-și face datoria în serviciul interesului cultural bisericesc, ci înseamnă și o pornire foarte păgubicioasă în ordinea obiectivă, a progresului nostru cultural omnilateral!

O atare pornire se prezintă ca o restrângere a vieții sufletești și a înseși culturii noastre; înseamnă să încerci a mutila integritatea individualității sufletești a omului în general, iar în special și pe cea a neamului nostru care ține la tradițiile sale religioase-bisericești, — și, în consecvență, înseamnă să propovăduiești o cultură unilaterală, profesională cum s'ar putea zice, cu tendințe de a exclude tot ce nu încapă în cadrele acesteia.

Nici chiar acum nu-mi vine să cred, că frații dela »Lucafărul« ar voi să reprezinte în ogorul nostru cultural un punct de mâncare de atare natură, și atât de restrâns. Aceasta ar însemna să nu dorești ca un ogor, ce-ți produce azi puțin roade, să-l cultivi pentru roade de cea mai aleasă specie și de cea mai bună calitate. Cu alte cuvinte, ar însemna să negi trebuințele sufletești de ordine dogmatică-morală ale unui popor, și să lucri, prin urmare, ca acelea să nu fie considerate și apreciate, din altă parte, ci numai

trebuințele de natură de a îmbogăți gândirea, de a cultiva cel mult sentimentul de umanitate și trebuințele existenței zilnice.

Față de atări simptoame, cari, durere, se ivesc și aiurea între români, eu cel puțin, aflu a fi o necesitate de prima ordine pentru un progres cultural, normal și binecuvântat la noi, ca toți intelectualii neamului românesc să se împrietenască cu gândul, că ogorul nostru cultural e mult mai larg decât să-l poată exploata un grup de muncitori aranjați după profesiunea condeului, și că, pentru a preveni vr'unei deschilbări sufletești în cultura noastră tineră și pentru a nu isbi interesul cultural general de malul tendințelor și preocupărilor unilaterale și escludiviste, să ne apreciem fiecare poziția celuilalt în serviciul cultural; să ne înțelegem rostul de împreună muncitor în acelaș ogor, în serviciul aceluiaș scop larg, care e de a promova cultura noastră în toate acele direcțiuni, cari cvadreză cu firea noastră specifică, cu tradițiile luminoase ale trecutului și luminoase ale viitorului nostru, ca neam și ca biserică. (Va urma).

Din străinătate.

Teroarea în Rusia. Peora, 8 Febr. Aseară, pe când guvernatorul provinciei se întorcea dela teatru, un tinăr și-a făcut loc printre mulțime și ajungând în apropierea guvernatorului, a tras în el un glonț de revolver, care l-a omorât îndată. A tras apoi alt glonț și a omorât și pe șeful poliției, înainte ca acesta să poată trage și el cu revolverul. Sărind directorul teatrului spre el, a tras și asupra acestuia, dar nu l-a nimerit, ci glonțul a omorât pe un polițist. Un aranjator teatral, de asemeni a fost grav rănit. Atentatorul a reușit să intre în garderobă, unde s'a îmbrăcat în haine femeiești, dar a fost găsit că totuși e căutat, și-a tras un glonț. Pe când l-au dus la spital, a murit. Nu se știe cine este, dar e sigur că face parte din revoluționarii ruși.

Alegerile din Germania.

Iată o consemnare statistică a puterii partidelor din Germania dela 1890 încoace.

Alegerile:	1890	1893	1898	1903 și 1906
Național-liberali	42	53	47	50
Partidul popular lib.	66	24	29	21
Asociația liberală	—	13	13	9
Part. pop. germ. de sud.	10	11	8	6
Conservatori	73	72	56	52
Part. imp. (Reichspartei)	—	—	—	—
reformist (Reformpartei)	20	28	53	20
Sociali germani (Deuts-soziale)	5	16	13	11
Asociația țărănească	—	—	—	8
Centrul din Alsația	106	96	107	103
Alsațieni	—	—	—	6
»Welfen«	10	8	10	—
Poloni	11	7	9	3
Socialiști	16	19	14	16
Danezi	35	44	56	81

Și alte câteva fracțiuni nelsemnate.

Din Camera franceză. Rouanet atacă viu creditul acordat Rusiei și stabilimentelor de credit, cari au angajat în fondurile ruse o parte enormă a economiei franceze. D-nii Caillaux și Pichon, în mijlocul aplauzelor, protestează în contra expresiunilor dlui Rouanet cu privire la execuțiunea marului duce Sergiu și cu privire la finanțele ruse avariate. Nimic, zice dl Pichon, în raporturile Franței cu Rusia și în situațiunea imperiului nu autoriză asemenea atacuri. Ambele țări își dau un sprijin mutual în afacerile streine. Franța înțelege a rămâne atașată alianței cu Rusia. (Numeroase aplauze, vie emoțiune pe toate băncile dela stânga la dreapta. Pichon este salutată și mai cu putere la descinderea dela tribună).

Afaceri sociale economice.

În nr. 4 al revistei populare a Asociațiunii »Tara noastră«, poetul O. Goga scrie un prea frumos articol: »Poveste de jale«. Acest articol mă îndeamnă să scriu cele ce urmează:

Noi românii din țara aceasta avem numai 2 clase: »domnii«, cari pe lângă, că trăiesc dela popor, îl mai netezesc din când în când cu câte o vorbire frumoasă (din fericire avem și câțiva oameni cu sinceră durere pentru popor) și poporul dela plug, el, cel »urzit din lacrimi și sudoare«, care duce greul și care abia mai are o drojdie de încredere chiar în acei, de cari ar trebui să se alipească mai mult.

Să fim sinceri. Sunt puțini acei dintre așa zisa »intelligență«, cari nu numai să vree, dar să și lucre din toate puterile lor și din inimă pentru înălțarea acestui neam năcăjit. Căci, dacă toți am voi și am dovedi și prin fapte, că voim ridicarea celui ce pe toți, cei ce ne-am îmbrăcat »nemțește« (noi îndemnăm poporul la alipire față de portul național și noi!??) ne ține și pentru cari palmile lui se înăspresc și frunțile plecate în pământ se brăzdează de sudori, n'ar fi atâtea neînțelegeri între cei chemați să dea sfaturi și să ridice și economicește pe acest popor sărac, dar bun. Dar toți stegarii de frunte și dacă toți cei ce se zic, că luptă sub steag pentru popor, s'ar gândi la ridicarea lui, n'ar avea pentru ce se invidia unul pe altul, n'ar avea pentru ce se urf chiar, căci s'ar uni într'un gând: ridicarea din starea de iloți a »celor mulți«.

Dar să revin la articol.

Cum am putea adecă să punem în practică mă? sigur sfatul dat în »Povestea de jale«?

Cum am putea să formăm mai cu siguranță o clasă de mijloc?

N'avem negustori. Și între fii poporului nostru sunt mulți, cari îndrumați pe cale bună, ar putea înainta. Goga se adresează la »mărgineni«. Să se facă mai mulți negustori. Trebuie prinsă ideea lui și trebuie să i-se dea t.u.p.

Iată cum cred eu, că s'ar putea face aceasta.

În Seliște, centrul mărginimii ar fi să se înființeze un curs pentru acei fii ai mărginenilor, ca i ar voi să se facă negustori. Cursul să țină 3—6 luni, câte 2—3 ceasuri pe zi în orele de seara. L-ar putea conduce 2—3 învățători, dintre cei mai destoinici. Acolo ar fi a se propune ori ce, despre ce credem, că ar putea forma obiect de negoț pentru o prăvălie de mijloc, pentru satele românești. În Seliște, cu concursul tuturor celor buni din jur ar fi să se înființeze o agentură centrală, care să aibă în fiecare sat românesc câte o sub-agentură. Agentura ar avea să se îngrijască de aranjarea și conducerea înființându-i curs pregătitor pentru negustorii mici. Tot ea ar avea să se îngrijască prin informațiuni dela subagenturi, ca fiecărui român mărginean, care vrea să-și deschidă vre-o boltiță, imediat să i-se caute loc și să i-se înlesnească câștigarea mijloacelor de lipsă pentru această.

»Intelligența« română ar avea apoi să-și procure toți articii de traie, chiar și cele mai scumpi, ca la jidanul din sat, dela românii noștri și să încerce și poporul să facă asemenea.

Agentura să aibă un fond disponibil, augmentat din dărnicia tuturor românilor buni, care să împrumute, — ba chiar să ajute cu bani la început, — pe atari mărgineni, cari vreau să-și deschidă prăvălie în vre-un sat românesc.

Ar mai avea această agentură să se pună în legătură cu minele cele mai bune din străinătate și să interviră de a li-se trimită tuturor mărginenilor articii de vânzare pentru prețuri moderate. Cu un cuvânt să se facă tot, ca să se înmulțască negustorii mici prin satele românești din țara noastră. Câștigul ar fi mare. S'ar forma o casă de negustori, cu sentimente românești, cari însuși prin exemplu de o viață morală și de un treiu cumpănat și împuținat pe bieții români, aiunși în ghiarele câte unui »Baroă putredă«, ca să se gândească a se feri de acest neam lacom și a se ridica și ei pe terenul economic.

Iar din acești mici negustori s'ar ridica cu vreme în locul »Barbelor putrede«, oameni de-ai noștri, cari crescându-și în spirit românesc, am avea peste 2—3 decenii o puternică clasă de mijloc, când poetul nostru n'ar mai scrie »Poveste de jale«, ci și-ar scrie »cântarea cântărilor« sale.

Nu mai insist, câștigul e evident, rog pe cei

ce sunt în stare să facă aceasta — inteligența din Seliște de-ar iniția lucrul acesta, și-ar câștiga o pagină frumoasă în istoria socială-economică a poporului nostru — să insiste, ca idea poetului în forma de mai sus, sau, — dacă cei mai competenți găsesc o formă mai bună, — în aceea, să se pună în practică.

Ar fi bine să se mai discute lucrul acesta, ca să ne lămurim, cum să ne formăm mai cu siguranță: clasa de mijloc. Tilișca în 8 Februarie 1907.

Nicolae Comaniciu.

OLIGARCHII...

— Raport telefonic din Casa Magnaților. —

Budapesta, 9 Februarie.

Azi s'au întrunit oligarchii Ungariei. Ei au folosit acest prilej pentru a lovi în naționalități. E de regretat că episcopatul nostru a absentat și atacurile mizerabile au rămas nerepînse. Vom reveni.

O altă senzație a ședinții a fost apariția fostului ministru-președinte Tisza, care dela căderea sa acum pentru întâia oară reintră în arenă.

Casa Magnaților a ținut azi o ședință în care s'a desbătut bugetul.

Președintele contele Dessewffy Aurel a deschis ședința la orele 10.

Contele Majláth József ia cuvântul în discuția generală a bugetului.

Între altele se plânge, că naționalitățile și socializării împiedică dezvoltarea în lăuntrul a statului.

După el a luat cuvântul ministrul-președinte Wekerle. Vorbește despre relele și anomaniile economice, de care suferă țara. A spus, că guvernul caută să îndrume tineretul eșit din școli pe cariere practice și să-l abată dela funcționarism. Administrația ne este prea scumpă și partea cheltuelor personale a bugetului prea mare. Țara nu este numai o țară eminentemente agricolă și a luat în timpul din urmă o dezvoltare tot mai puternică.

După aceasta să încheie discuția generală a bugetului. După el a luat cuvântul la bugetul internelor fostul ministru-președinte Contele Tisza István: Nu doresc — a zis el — să intru în mișcările și lupiele de partid. Rămân statornic pe lângă hotărârea de a sta la o parte. Este însă o chestiune, care în timpul din urmă s'a discutat foarte mult și care mă îndeamnă să iau cuvântul.

El vorbește pe urmă de acuzele ridicate contra administrației din comitatul Eihor, care a fost învinuită, că este coruptă și primește bacșiș. Oratorul ține o cuvântare mai lungă în care lămură aceste chestiuni și aprobă punctul de vedere general al ministrului de interne Andrássy. Spune, că funcționarii n'au voie să primească astfel de bacșișuri. Dacă în comitatul Eihorului obiceiul acesta există azi el este uz vechiu și nu poartă caracterul corupției. Arată aluziunea nelegală a țipșanului din comitatul Eihor, care deși a acuzat pe funcționari, că primește bacșișuri totuși era să facă mușama afacerea solgădirăului Szölössy, acuzat pentru lucrul acesta.

A răspuns ministrul de interne Andrássy. După el a vorbit iar Tisza și Andrássy i-a răspuns a doua oară.

Lu bugetul cultelor ia cuvântul episcopul Prohászka Ottokár: Spune, că dorește, ca comunele bisericilor catolice să fie ajutate de stat.

Cultura trebuie să fie totdeauna dreaptă către toți, pentru aceea, cere, ca în școlile primare slovace religia să se predea în limba slovacă.

Un atac contra naționalităților.

Contele Haller Károly: Vorbește contra școlilor naționalităților. Spune, că este o stare, care nu se mai poate menține, că în Ardeal sunt 10 școli secundare cu limba de propunere nemaghiară. Nici chiar profesorii nu știu limba ungurească.

Nu voim să asuprașim cultura și limba naționalităților dar le cerem să aibă măcar sentimentul unguresc. Să nu se creadă, că naționalitățile gravează în afară. Ele vreau să formeze aici în lăuntrul țării națiuni deosebite. Vreau să descompun statul național unitar maghiar.

Roagă pe Ministrul să fie atent la abuzurile școlilor naționaliste.

A mai vorbit baronul Pronay Dezső, Contele Zichy Nándor, și Antal Gábor.

A luat apoi cuvântul ministrul de culte. Contele Apponyi Albert, a răspuns lui Haller următoarele:

Instrucția de stat trebuie să fie ungurească. Cu toate acestea pe terenul învățământului religiei sunt cât mai conciliant și doresc, ca religionea să se predea în clasele inferioare în limba maternă a elevilor. Religionea este în legătură cu lumea sentimentală și mentalitatea cea mai intimă a elevilor. Nu vreau să stărnesc amărăciuni pe chestiunea aceasta, fără să părăsesc principiul, ca limba ungurească, să fie limbă de predare. Nu vreau să exercit o silă asupra elevului pe chestiunea învățământului religiei, până când nu-și va însuși limba ungurească în așa măsură, încât să învețe și religia în ungurește. Contele Haller Károly mi-a arătat abuzuri, ce se fac în școlile secundare ale naționalităților. Îl asigur, că le urmăresc cu cea mai mare atenție și stăruiesc, ca toate măsurile înscrise în lege să se puie în aplicare și în privința acestora.

Președintele îl pun pe spiritul patriotic, care trebuie să domnească în toate școlile începând dela școlile primare până la învățământul superior.

La bugetul honvezimei vorbește Zoltán Elek, căruia îi răspunde ministrul de honvezi Jekelfalussy.

Ședința se ridică la orele 4.

Actualități politice.

In Casina națională.

»P. Li« scrie că ieri noaptea s'au petrecut scene iritate în Casina națională. Contele Andrássy Gyula, cu o iritație neobișnuită la dânsul a protestat ca în Ungaria să se încetățenească moravuri orientale: pornind acțiune judecătorească împotriva unor deputați, a căror imunitate n'a fost suspendată de Camera.

Obstrucția croată terminată.

Se anunță din Agram, că obstrucția s'a isprăvit. După mulțele stăruințe ale banului Pejacsevici s'a stabilit un compromis între opoziție și coaliția dela guvern.

Baza compromisului este, că în proiectul de mesaj să nu se vorbească despre naștina sârbă și croată, ci pur și simplu de croați și sârbi. În ședința de azi a dietei deputatul Brvanici a declarat, că nădăjduiește, că între sârbi și croați armonia va domni și de aci înainte.

În numele căbilor a declarat deputatul Pribicevici că noua redacție a mesajului, deși nu corespunde aspirațiilor sârbești, totuși sârbi vor rămâne în coaliție și vor colabora cu croații pentru realizarea scopurilor, cari și le-au pus.

După aceasta mesajul modificat a fost adoptat în ciurea a doua.

Afacerea Brancovici.

Deputatul Musicki a declarat unui ziarist, că a aflat cu bucurie, că deputatul Brancovici i-a intentat proces de calomnie. El singur va cere Camerei să-i suspende dreptul de imunitate pentru scopul acesta. Congresul a isprăvit dezbaterile bugetului pe 1907.

Sociale.

Mania judecăților.

»Mai bine o împăciuire strâmbă, decât o judecată dreaptă — zice românul, și cel ce a scornit această înțeleaptă zicătoare a fost Stan Pășiu. Și cu tot adevărul, pe care înțelepciunea și pășania poporului — ni-l pune înainte, totuși de câte ori nu vedem pe la ușile advocaților și pe treptele judecătoriilor pe țărânul nostru, nemâncat poate — neîndurându-se să dea doi trei crețari pe o bucă de pâine și un grunț de bănză, dar aruncând pumni de bani pe masa — domnului procațar — și plătind pedepse, de-l usură la inimă, pentru-ce?, pentru o simplă încăpăținare și lipsă de judecată.

Și cum judecătoriile de astăzi, nu au ca bază un fond umanitar, pentru-că de! avem nevoie de fonduri și pentru-că avem lege paragrafică, iar nu o lege a rațiunii, — care zice: Călcarea dreptului de-approapelui este pedepsită cu amendă — în bani de atâta până la atâta, și nu zice de data asta te ier, a doua oară o pășești

— este lesne de înțeles, de ce când ies dela judecată, fețele împričinaților, sunt pare-că ale unor cadavre vii.

Și aceasta lecțiune nu le folosește la nimic, ci dincontră e un privilegiu, de a apuca pe calea rătăcirilor, acuma știe să umble pela domni — și dim adv. în advocat; dela judecătoria de pace la tribunal, azi un zloț, mane o sută, îl vezi numai pe românul nostru, că-i iese păru prin răciulă.

Acuma înzadar se lovește cu capul de pereți, căci nu-i ajută la nimic și nici mintea românului a de pe urmă nu o poate cere dela Al de sus, ci de sfătuit numai, ar putea sfătui pe alții.

Un om din câte poțiți!

O femeie — dac'ar fi fost bărbat calea-valea — o femeie zic se pune în pricină cu vecinul ei pentru un petec de pământ din miezuină, o fășie ară de-o palmă de lată și de vr'o câriva sângeră de lungă.

Femeie, »că să-mi lași locu«. Omul, cu dreptul lui, »ba că nu, locu-i al meu!»

Femeie — »ba să-mi lași, că de unde nu, aduc pe județu«.

»Tu muieră, vezi-ți de treabă, că fășia asta, de când s'a pus parul întâi în satul ăsta, tot neamul meu a hâsnuit-o«.

»Au hâsnuit-o de vicleni, auzitu-m'ai! Ei să știi, că viu cu județu, și cum o hotări domni, eu de aia mă țiu!»

Și a venit cu o trasură de domni, bine îmbrăcați, grași coala și rotunzi pe sub pieptare de piele roșie.

Au venit vecinii ca martori. Vecinii, cu cine era să fie, dacă nu cu dreptatea. Nu pune omul, care-i om, mâna pe cruce pentru o glajă de rachiu.

Și i-au dat domni dreptate vecinului, iar femeii i-au mâncat o vacă, de n'a rămas din ea nici piele.

Să nu credeți însă, că s'a mulțumit cu judecata. A făcut recurs la tribunal și au venit domni ai mari, cari i-au vândut un nogon de loc.

Pe urmă, ca să-i de a vereea vecinului cu judecările apelează și la tablă. Domni ăștia nu se urnesc din loc fără câteva sute. Ce-a făcut femeia? A luat bani pe oară dela bancă, s'a dus la tablă a pus vr'o câteva sute pe masă și s'au dus domni, dar dreptatea n'o poți cumpăra lesne. A pierdut și de data asta.

Mai trece, ce mai trece și banca îi vinde casa, că nu putea plăti nici dobânda.

Femeia rămasă pe drumuri ne mai având nici un sprijin, pleacă la Pesta la ministrul țării, să-i facă dreptate. Aici a fost împinsă de colo până colo, până când, neavând altă scăpare, valurile Dunării s'au îndurat de ea și i-au alinat suferințele.

Așa a pășit, după cum vă spui, pentru un petec de pământ cât palma.

Și câte d'astea!...

Mă întâlnesc într'o zi c'un vecin de al meu. Mergea foarte năcăjit, cu capul plecat. Nu m'a zărit. Îl urmăresc până în satul vecin. Aici o ține aia la dl procațar. Când iese mă întâlnesc cu el:

»Ce-i treaba nene loane?»

»Ce să fie dle, uite cu hoțu ăla de Păcală, mi-o zis porc și l-am băgat la advocat!»

»Cât i-ai dat advocatului?»

»Știi ce dle?» rostește ațătat vecinul — »suta i-o dau numai să l'viz pe hoțu, numai două zile tăind lemne sub pază?»

Intr'adevăr, că Păcală a fost pedepsit cu închisoare, dar a plăcut-o în bani, căci legea zice:

Două zile temniță ori 10 zloți pedepsă? Eram acolo. Păcală trănțește 20 de fiorini pe masă și strigă mâniaș: Uite banii dle jude, nu-mi da nimica îndărăpt, că-i mai zic odată, cum oi da față cu el!»

Spuneți-mi acuma, care ce-a câștigat?

Afaceri bisericesti și școlare.

Examenul de calificare preotească cu candidații din dieceza Aradului se va ținea Luni în 5/18 Februarie 1907 în sala de ședințe a Consistorului diecezan gr. or. rom.

Foia oficială »Biserica și Școala« publică concursuri pentru îndeplinirea parohiilor Igneșu, Cinteiu (capelan) Hidșelul superior, Varviz, Pocola Pobda, și a stațiunilor învățătoresți din Zavoeni și Bucoveț.

NOUTĂȚI.

ARAD, 10 Februarie 1907.

— **Intre alegători.** Marți dl Vasilie Goldiș se va duce între alegătorii săi din Radna, pentru a le face dare de seamă despre cele întâmplate în Dietă de astă toamnă încoaci. Darea de seamă o va face în otelul cel mare din Radna, la orele 3. D-sa va fi însoțit de mai mulți amici.

— **Dr. Carol Lueger,** marele amic al românilor, de mai multe zile este bolnav, suferind de rinichi. În presa maghiară se răspândise chiar șovinul că trage de moarte. Adevărul e, că el s'a simțit destul de rău, dar de aseară se simte mai bine.

Chiar în aceste zile M. Sa l'a distins, numindu-l cavalier al ordinului Francisc Iosif.

Eri a primit telegramă dela Merry del Vall, secretarul papei, care i-a comunicat binecuvântarea papei și știrea că papa se roagă pentru sănătatea lui în fiecare zi. Alaltăieri Lueger se cuminecase și luase ultimele dispozițiuni.

— **Care e prețul.** Bătrânul Szappanos bácsi, deputat 48-ist din Kecskemét, de ani 70 și ceva, dar care și azi umblă ca un tânăr, în cizme cu pînteni, în ziarul »A nap« s'a apucat să — desțînuiască și el chestii politice. Spune anume, că pe vremea când se pertractă asupra »desarmării« coaliției a vorbit cu Wekerle. »Acesta — povestește Szappanos bácsi — mi-a comunicat, că M. Sa s'a îndurat prea grațios să facă însemnate concesiune, să nu se mai arboreze pe palatul regal steagul negru-galben. În același timp a îngăduit arborarea steagului național și al celui erogat și în nici un caz nu se va mai cântă »Gotterhalte«... Ei bine, nepoate, spune-mi: în schimbul acestor concesiuni care ungur nu s'ar fi înduplecat?»

Va se zică pentru atâta lucru s'a purtat titimica luptă națională?

Da, pentru atâta, plus — slujbele mari în cari au ajuns toți golani kossuthiști!

— **O mână pe alta spală.** Din Neoplanta se scrie că vestitul nabab sârb Lazar Dungyerszky, cărui patriarhul Brancovici i-a dat în arendă fără licitație marea moșie Cristedol, își dă mare silință să convoace o adunare populară pentru a votă încredere patriarhului.

Radicalii au convocat însă și ei în 40 locuri adunări populare, în cari sârbilor li-se va pune întrebarea: Mai poate sta Brancovici în scaunul de patriarh?

— **Ciangăi în Hunedoara.** Un delegat a ministeriului de agricultură, umblă prin Hunedoara pentru a căuta moșii de cumpărat cu scop de a coloniza acolo ciangăi. Aștia de n-o mântui neamul unguresc care în Hunedoara se destramă!

— **Desființarea pedepsei cu moarte din Muntenegru.** Micul principat al socrului atâtor capete încoronate, Montenegru, despre care se crede că ar fi un stat semicivilizat, a mai dat un semn de dragostea sa pentru cuceririle moderne. După-ce anul trecut a introdus parlamentarismul, acum a desființat pedeapsa cu moarte. Numai o singură crimă se va pedepsi cu moartea: trădarea de patrie.

Ce vor fi zicând »patrioții« noștri: »Și la noi chiar crima asta nu se pedepsește cu moarte?... Adecă nu se prevede în codul penal »trădarea de patrie« în sens șovinist!

— **Hymen.** Dșoara Anița Lupșă (din Comloșul-Mare) și George Mașa anunță, că s'au fidanțat. Multe felicitări.

— **In amintirea eroilor dela Porth-Arthur** japonezii vor ridica două obeliscuri. În apropierea celui, ce se ridică în amintirea soldaților ruși, se va ridica și o capelă rusească, cu inscripția: »In amintirea eroilor, cari au murit apărut Porth Brturul«.

— **Iarna în Spania,** ca și în Italia și alte țări sudice, în anul acesta este excepțional de friguroasă. În toată țara a căzut o mare cantitate de zăpadă, așa încât în multe părți comunicația este întreruptă. În Madrid este un frig de 12—15°. Portocalii de pe țărmul mării Mediterane

au înghețat. Chiar și la Malaga e frig, ceea-ce nu s'a mai pomenit de vre-o patruzeci de ani.

— **O femeie atletă.** Miss Iuno May, o damă tineră, înaltă de 6 urme și 2 degete, este azi una dintre cele mai voinice femei din lume. În sala Alhambra din Londra ea seară Je seară luptă cu femeile, căror a pus un premiu de 2.000 coroane dacă ar învinge-o. Cu greu se va găsi însă vre-una mai tare, căci Miss Iuno May nu este numai înaltă și d'o rară frumusețe, ci de o tărie fenomenală, are musculatură ca de oțel și arta de a se lupta a învățat-o dela Antonio Pierri, supranumit »atletul înspăimântător«. În curând ea se va duce și în America. Luptă și cu bărbați, și încă mai cu predilecție, căci sunt mai rezistenți. Pe femei le învinge iute.

— **Petrecere.** Reuniunea română de lectură din Bocșa-română aranjază la 30 Ianuarie (12 Februarie) 1907 în localitatea sa proprie petrecere dansantă.

— **Apa amară „Igmândi“** alui Schmidthauer e foarte bine să se găsească în fie-care casă, ca la caz de nevoie folocind din ea câte jumătate de pocal, delătură definiiv ori-ce boală de stomac și astfel împiedecă răspândirea bolcii în organizația corpului. Aceasia apă nu numai te mântuie de boală, dar dezvoltă poita de mâncare.

Economie.

Mătăsăritul în comitatul Aradului. Ministerul de agricultură a scos o broșură despre cultura mătăsăritului pe anul 1906 în comitatul Aradului. Din acest conspect aflăm cu plăcere, că mătăsăritul se cultivă din an în an tot mai mult prin saiele noastre românești. Ea ar putea deveni însă un izvor de venit și mai mare dacă preoții și învățătorii ar premerge cu exemple poporului și l-ar lumina în privința foloaselor ce pot trage din acest soi de industrie. Iată un conspect despre cultivarea mătăsăritului după protopretoriale pa anul 1906 în comitatul Aradului.

Protopretoriale	Numărul cultivatorilor în 1906	S'au produs gogoșe în 1906	Câștigul cultivatorilor după gogoșele produse în 1905	Cade aproximativ pe un cultivator în 1906	Câștigul cel mai mare realizat de cultivator în 1906	Dela începutul industriei s'au plătit industriilor
		kg.	cor.	cor.	cor.	cor.
Șiriei	560	12535	20611	36	107	260272
Boroșineu	475	8856	14974	31	133	91335
Chișineu	288	5993	10256	35	134	85456
Pecica	272	5802	9611	34	108	100319
Aletea	321	5505	10081	31	79	94123
Arad	262	4846	8279	31	131	99756
Radna	321	4755	8531	16	104	102973
Boroșsebeș	154	2872	4952	32	179	42883
Tirnova	92	1691	2832	30	120	16805
Halmagiu	7	46	94	13	44	357
Oraș	103	2630	4534	44	162	23150
Laolaliă	2857	55540	94750	33	179	917457

Câștigul cel mai mare l-a avut Teodor Nestor din comuna Almaș: 179 cor. 30 fil. Conspectul însă arată că în comitatele ungurești țeranii au realizat câștiguri și 400—450 cor.

Condiția cea mai mare a înfloririi acestei industrii sunt fragarii. Particulari, școli de pomărit și comunele să facă deci cât mai întinse plantațiuni de frăgari. Pe strade, drumuri să se tacă pretutindeni plantațiuni de frăgari. Există un fel de frăgar, care dă în 2—3 ani frunze din belșug. Comunele cari, cer capătă grătit sâmânță dela inspecția culturii mătăsăritului (Selyem tenyészési felügyelőség) în Szekszárd.

Licitații. Licitație minuendă, publică comuna bisericească Caprioara (prot. Lipovei) pentru renovarea bisericii gr.-or. cu prețul de esclamare 2683 cor., 10 fil. pe ziua de 18 Februarie (8 Martie) 1907. Licitanții au să depună ca vadiu 10%. Preliminarul de spese, precum și condițiunile de renovare se pot vedea la oficiul parohial din Caprioara.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 10 Februarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.) 7.40—7.41
Secară pe Aprilie 1907 6.71—6.72

Orz pe 1907 7.39—7.40
Cucuruz pe Maiu 1907 5.18—5.19
Grâu pe Octomb. 1907 7.76—7.77

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907. 7.42—7.43
Secară pe Aprilie 1907 6.73—6.74
Ovăs pe Aprilie 1907 7.39—7.40
Cucuruz pe 1907 5.19—5.20
Grâu pe Octomb. 1907 7.77—7.78

Piața din Aradul nou.

Vremea s'a înăspriț din nou. Noroc că sâmânăturile au căpăt iar un acoperemânt de zăpadă, pot suporta înghețul. Târgul a fost slab cerceiat, căuare abea a fost. s'a vândut.

500—600 mm. Grâu 6.50—6.60
400—500 » Cucuruz 4.20—4.25
Semnare nom-nală, Ovăs 6.20—6.30
Orz 5.80—9.—
Secară 5.50—5.60

Prețurile în coroane, per kgr.

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc 143.——144.—
Slănină 110.——111.—
Prune uscate de Bosnia 26.50—27.50
Pezmet de prune 42.——43.—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale dir Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) ——— fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 125 — 127 fil. Tineri mijleci (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 10 Februarie.

Grâu 75 kil. 6.30—6.40, 76 kil. 6.40—6.50, 77 kil. 6.50—6.55, 78 kil. 6.60—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.30—6.35. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.40—4.45.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros 158
» » detail 160
Spirit brut en gros 156
» » detail 158
Lături uscate per kilg. 15

Poșta Administrației.

T. S., Alțina. Noi de aici expedăm la 1/25 di-dineța, regulat. Să reclamați la poșta. Pentru publicare aveți de plătit de atâtea ori 1.40 cor., de câte ori voiți a-l publica. La trimiterea banilor se trimiteți și textul din nou.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

Candidat de avocat cu praxă

se caută în cancelaria dlui dr. Aurel Crișan, Aradu-nou (Ujarad). Vor fi preferiți cei ce știu și limba germană. Reflectanții să se adreseze direct.

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării consistoriale Nr. 2592 B. ex. 1906 se dau în întreprindere pe calea licitațiunei minuende facerea iconostasului alor două tronuri, apoi vâpsirea stranelor și a scaunelor toate pe sama bisericeii gr.-ort. rom. din Ciacova.

Licitațiunea se va ținea în 3/16 Februarie a. c. la 9 ore a. m. în școala gr.-or. rom. din Ciacova.

Pentru lucrările de sculptură și măsurit prețul de esclamare e 3974 cor. 40 fil., iar pentru auritură și vâpsire 3692 cor.

Planul și specificarea de măsurii și spese precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul protopresbiterial din Ciacova.

Intreprinzătorii acestor lucrări au se depună 10% vadiu.

Ciacova din ședința comitetului parohial, ținută la 20 Ianuarie 1907.

Ioan Pinciu,
ppresbiter.

Ioan Gruescu,
not. comitet.

Sa fondat la anul 1874.

HAINE

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,
Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața Libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MARFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

P. J.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților noștri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o mai mult de 25 de ani în Piața Andrássy nr. 20, în palatul Fischer Eliz.

In strada Jozsef főherczeg nr. 11.
casa MULLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră cliență cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea on. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă:

Kilényi C. és T-sa

La plumbul vânător — József főherczeg-ut nr. 11.

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**
de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Sa fondat în anul 1868.

BÁLINT JÁNOS

următorul lui
SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și
instituit de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundanțat, ot felul u de fabricante proprii de

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii, mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, farbuite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din loc și provincă.

— Prețuri moderate, serviciu prompt! —

desfacere în mic și mare. — Comandele din provincă se execută prompt și repede.

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix“.

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curței c-reg. austro-ung., reg. române și
prin. bulgare

farmacist cercual în Korneuburg
(lângă Viena).

Restitutions-Fluid de Kwizda

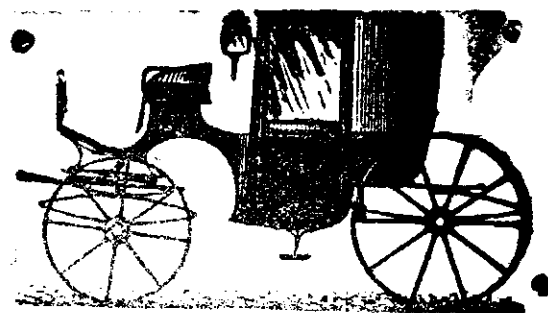
este apă de spălat cald,
brevetată ces, regală.

O sticlă costă 2-80 cor.

De 40 de ani se folosește în stăulele de curte, în grajdurile mari ale siguraticilor și în ale miliției, ca înțărător excelent, la înțepenirea mușchilor, etc. la adresări are rezultat minunat, căci face ca cai să birue mai multă muncă.

Numai având breveta
alăturată e
veritabil e
Restitutions-Fluidu e Kwizda. Id

Să trimit preț-curante cu icoane gratis și franco
Deposit general: Iosif Török farmacist, Budapest
Király-utca 12, Andrássy-ut 26. I

Nrul telef. 489.

Prima fabrică de căruță de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmarea str. Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

caruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, sănii ect. ect.

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Vânzare de VIN

în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor. 52 fl.
Vin vechiu alb	— " 64 "
Rizling alb	— " 80 "
Schiller (roșu)	— " 56 "
Vin roșu vechiu	1 " — "
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1 " 60 "
Pelin sârbesc, veritabil	1 " 20 "

Se poate căpăta la
Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

Sirupul de miere de teiu alui HALAP

aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușeste, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De mulțiori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculozei.

Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stârpească. deși când încolțește, iar unde să observă, să se nimicească prin

sirupul de miere de teiu alui Halap

care are influința sigură la dureri de piept, tnsă, răceală etc
Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimițerea a banilor înainte se capătă numai

în farmacia „Apostol“, Budapesta

József-körut 64/29.

Când se înșală damele mai tare?

Dacă își comandă corsetele lor prin colportătoare!

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bune. Poștiți și osteniți până la mine, unde se pregătesc croinzile cele mai la modă și cele mai potrivite.

Corsete gata, îndreptătoare de talie, ce le vind în prețuri foarte ieftine.

Ger deplina încredere a prea stimatelor doamne cu toată stima

PILCZ IRMA

pregătitoare de corsete

Arad, Deák Ferenc-u. 2.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta „ȘCOALA“ de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbaimă și de muzice

MAKÓ (casa proprie).

„Nădlăcana“ institut de credit și economii societate pe acții în Nădlac.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții »NĂDLĂCANA«, se invită prin aceasta la a

IX-a adunare generală ordinară

care se va ține în Nădlac Marți, în 19 Februarie 1907 st. n. înainte amezii la oarele 11 în localitatea institutului.

O B I E C T E L E :

1. Raportul anual al direcțiunii; bilanțul anului de gestiune 1906 și raportul comitetului de supraveghiere. 2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului. 3. Modificarea §§-lor 30, 38, 39 și 54 din statute.	4. Alegerea președintelui institutului. 5. Alegerea unui membru în direcțiune. 6. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere. 7. Alegerea consiliului de censură.

Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și să se insinue la cassa institutului, respective să-și depună plenipotența cel mult până înaintea amezii zilei premergătoare adunării.

Nădlac, din ședința direcțiunii ținută la 7 Februarie 1907 st. n.

Direcțiunea.

Active.	Contul Bilanțului.				Pasiva.
Casa în număr	30497	13	Capital social: 1000 buc. acții à 100— Cor.	100000	—
Cambii de bancă 912592.66			Fondul de rezervă	16000	42
după amortisare 490—	912102	66	» » pensiune	559	45
Casa proprie a institutului și alte realități de vânzare	18669	98	Depuneri spre fructificare	300619	04
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	1321	79	Cambii reescomptate	527229	—
Acțiuni dela diverse bănci	4240	—	Dividendă neridicată	60	—
Debitori	482	41	Creditori	6821	36
Mobiliar 1386.86			Interese transitoare anticipate	5860	57
după amortizare 138.69	1248	17	Profit net	12193	13
Interese transitoare restante	780	83			
	969342	97		969342	97

Credit.	Contul Profit și Perderi.				Debit.
Interese: pentru depuneri 12381.63			Interese dela cambii de bancă	67823	41
pentru reescompt 30415.56	42797	19	» de cont-curent	141	59
Contribuțiune: directă 2644.56			Provisiuni	275	52
10 % după inter. de depuneri 1238.16	3882	72			
Spese: registre, imprimate, lemne, lumină etc.	1184	25			
Porto	294	54			
Salare	7260	—			
Amortisări: din cambii de bancă 490—					
din mobiliar 138.69	628	69			
Profit net	12193	13			
	68240	52		68240	52

Nădlac, la 31 Decembrie 1906.

DIRECȚIUNEA :

Aureliu Petroviciu m. p., director executiv.

Aureliu St. Șuluțiu m. p., contabil.

Sava Raicu m. p.

Gligor Vidican m. p.

Steva Lazar m. p.

Nicolae Pătean tîn. m. p.

Iosif Luțai m. p.

Pavel Roșuțiu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE :

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Alexandru Bazintan m. p., președinte.

Demetriu Roman m. p.

Romul Nestor m. p.

Romul Tăucean m. p.